

„Edinost“

Iz nje enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna značka:

za celo leto . . . . . 34 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročilo brez priložne naročilne se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo poštne številke po 6 stotink (3 avč.); i ven Trsta pa po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst. r.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vsenemška fanfara.

Volilni proglas Vsenemcev za deželno-zbornske volitve na Češkem je zanimiv spis. Sleherni državnik avstrijski, sleherni parlamentarec, sleherni novinar, sploh vsakdo, ki se zanima za javno življenje in se bavi s politiko, bi moral ta spis prečitati vsaj par krat. Velezanimiv je ta spis, poučen, informativen.

Ne morda, da se odlikuje po globini misli, po velikih idejah; ne da bi dajal onim, ki so ga koncepirali, spričevalo o resnem proučevanju avstrijskega problema; ne da bi se odlikoval po logiki v izvajanju in dokazovanju; ne da bi imel na sebi znak tiste resnosti, ki odlikuje enunciacije politikov, katerim politika, to je zanimanje za javne stvari in razpravljanje o istih, ni le v spott, ampak znanost, veda, kateri posvečajo svoj um in svojo pošteno voljo. Ne ne, na proglasu Vsenemcev ne vidiš kaj takega. Marveč je to le fanfara, v kateri skladatelj svojo revščino na motivih, ki bi prevzemali dušo, na motivih, ki bi nudili pravega, resničnega, umetniškega, srce blažilnega užitka, skuša pokriti z instrumentalno-tehničnimi pripomočki: ropotom, vriščanjem in bučanjem instrumentov.

Takov glasbeni komad je volilni oglas Vsenemcev. Tu ne čuješ glasov milih gosli in flavt, tu gospodujejo le pavke in trompete. To ni umotvor, ki po harmoniji v svojem skladu prenaša harmonijo tudi v srea! To je le divji bojni krik! To je krik zdiviljanih vojskovedij, ki v svojem besnilu hočejo pokončati vse in najprej one, ki so jim — najbližji!

Važen, poučen je ta oklic. Sosobno za one, ki se bavijo s psihologijo politike in razvoja narodov in strank. Iz tega volilnega proglasa govori v lapidarnem stilu, kako storjenemu grehu neizprosno sledi zla, pogubna posledica. Kar nam kriče Vsenemci v svojem proglasu: to je činično, odkrito, brezobzirno zanikanje ekzistenčnih pogojev naši državi, to je naravnost zanikanje pravice te države do nadaljnega obstanka. Vse, na čemer sloni ta država, bi hoteli porušiti. Oni napovedujejo uničenje Nemcem samim, v kolikor so jim isti na poti na tem besnenju; oni hočejo ubiti klerikalizem in liberalizem, katoliško vero in

Slovane. Oni proganjajo s prokletstvom že vsaki poskus za kakov modus vivendi med narodi in pošiljajo svoje strele v one, ki se držejo le misliti na kako pogajanje! Oni hočejo ponemčiti Slované, da-si, ali prav za prav, ker vedo, da bi bilo to začetek koncu za našo monarhijo. Oni hočejo imeti odprto pot do cilja, ob katerem to uresničeno geslo: vsenemško, čistnemško, nedeljeno! Kdor umeje vsenemški žargon, ve, kaj pomenja to: nekdanje dežele nemškega bunda je nedeljene inkorporirati veliki nemški državi!! Ali je treba še le pripovedovati, da: uresničeno tak program, monarhija Avstro-Ogerska — je bila!!

Kam so jo zavozili?! Daleč, daleč! Dalje skoro ni možno, ako nočejo z vozom v brezdnjo. Že dejstvo, da kaka stranka v avstrijski državi s takim programom stopa pred svet, in da s takimi parolami vodi volilni boj, je nekaj, kar bi moralo naše državnike vzdramiti iz letargije. Ali to dejstvo je še nedolžna igrača vspriča dejstva, da nemške mase vsevpred sledi tem parolam in uhajajo v tabor, kjer se ekzistenčni pogoji države zanikajo in se jej sans phrase odreka pravica do nadaljnega obstanka.

Grehi se maščujejo grozno. Ni to morda hipna zmeta nemških mas. Ni to le hipna premama vsled umetnega teatrališkega efekta: kar je, kar se je razvilo, je došlo po zakonih psihologije v politiki in narodnem življenju, se je razvijalo in dozorelo po zakonih logike!!

Temeljna zmeta avstrijskih državnikov — v kolikor isti niso bili sami v srecu nemški šovinisti — je bila usodna, goropadna: nemško iredento so hoteli ukrotiti z dobroto, s tem, da so jej prava Slovanov metali v žrelo. Nemško iredento so hoteli udušiti s tem, da so jo negovali! Drevo nemške iredente so hoteli osušiti s tem, da so mu neprestano prilivali vode. Drevo se ni posušilo, ampak je rastle dalje. Vsenemško valovje je naraščalo in sedaj jim pljuska čez glavo.

In še danes vztrajajo v usodni zmoti. Vzemi poljubno oficijozno glasilno v roko in čital boš — neslane dovtype o Schönererju in vsenemškem gibanju. Z dovtipi si hočejo pomagati preko dejstva, da mase drvč za iredentističkim programom Schönererja!! Oni

menijo, da se Schönererjevo gibanje mora pogubiti samo, na svoji nezmislivosti! Ta nada je kriva; proti takemu domnevanju govori ves doseđani razvoj tega gibanja. Schönererjevi načrti so goropadni, to je res. Ali strup so. Strup pa deluje in ubija, kjer ni protistrupa. Na avstrijskih državnikih je, da poskrbe za protistrup; da življenje države postavijo na nje naravne temelje, da v živih organizmih slovanskih narodov, večine države, iščejo zaslombe, tistega življenskega soka, ki more s polnim vspehom reagirati na strup vsenemškega gibanja. Dokler ne stote tega, bodo Schönererjevi bojni kliči čim dalje bolj znamenja nezdravih, zastrupljenih razmer; in še le potem, ko bo država postavljena na naravne temelje svojih narodov, nam bo le v smeh in za zabavo, če bomo čuli kakega zbesnelega Schönererja — fanfare!

Biskup Strossmayer in zavod sv. Jeronima v Rimu.

V Zagrebu, 6. septembra.

(Dalje.)

Na ponovno razlaganje dr. Nikole Voršaka in dra. Ivana Črnčiča je kongregacija biskupov in redovnikov potrdila sklep nepravnega »zbora«, da se kanonikom poveča plača, ali je ob enem odredila, da se brez odlašanja v zavodu sv. Jeronima otvori kolegij za svečenike. Sedaj se je v kapitlju samem našlo neprijateljstvo kolegija, ki so po smrti dra. Nikole Voršaka (1880) začeli očitno delati proti temu, da bi se na kateri koli način v zavodu sv. Jeronima zasnoval kakov kolegij, češ: ako se zasnuje kolegij, bi zavod vzdrževal 15—16 mladih svečnikov, pa bi potem malo, ali morda nič ne ostalo za poljšek kanoniških dohodkov. Dokler je bil dr. Nikola Voršak na življenju, delal je biskup Strossmayer v kapitlju preko Voršaka, da se ideja kolegija oživotvori, a po smrti Voršakovi si je dobil svojega zaupnika dra. Ivana Črnčiča. Črnčič je dobro umel važnost kolegija, pa si je zato prizadeval, da odpravi vse zapreke, ki so se stavljale kolegiju. In tako je prišlo do zadnjega rešenja kongregacije škofovske in redovniške od 17. avgusta

1883, v katerem se je odločno zahtevalo, da se v sv. Jeronimu čim prej osnuje kolegij za svečenike. Na podlagi tega rešenja je Črnčič 28. julija 1884. pisal škofom ter jim naznačil, da se zaželjeni kolegij sv. Jeronima v oktobru 1884 odpre.

Naš biskup je takoj pritrldil temu pozivu, pa je v kolegij, katerega je v premnogih pismih toliko do kardinala protektorja Dominica Bartolinija kolikor do sv. stolice, poslal mladega svečenika, polnega nad, Nikola Tordinca. No vredni Nikola Tordinac je vzdržal v zavodu, ki je bil še popolnoma neurejen, samo leto dnij. Konec šolskega leta 1886 se je moral radi boleznj vrniti v škofijo. Biskup je nemudoma poslal na njegovo mesto drugega svečenika, ki se je bil ravno, po dovršenih bogoslovnih naukih, povrnul s peštanskega vseučilišča: Pavla Gjelatovića. Gjelatović je ostal v zavodu sv. Jeronima od oktobra 1886 do leta 1888. ter se je bavil s proučevanjem cerkvenega prava. Pod jesen 1888 je poslal biskup v zavod tretjega svojega svečenika Alojzija Vincetića, pa je ob enem prosil kardinala protektorja Vanutellija, da se odnošaji kolegija stalno urede, da bi naše škofije imele od tega zavoda čim več korist.

Ta zavod je bil otvorjen brez zadostne priprave, a za upravni »zbor« se more reči, da mu je bil odlok kongregacije škofov in redovnikov došel iznenada. V kapitlju je bilo še vedno neprijateljstvo kolegija, a tudi upravni zbor ni ravno najraje gledal tega zavoda. To niti čudno ni. Ta upravni zbor je bil sestavljen večinoma od lajkov, ki so bili sicer res po pokolenju »Iliri«, ali duhom in srcem povsem tuji Hrvatom, večinoma njih celo ni znala hrvatski. Neprijateljsko razpoloženje »zbora« in jednega dela kapitlja proti kolegiju, potem pa neprestano drgnjenje med kapitljem in upravnim zborom, prisililo je sv. stolico, da je uvela komisarijat — imenovan apostolska vizita — v upravi imetja sv. Jeronima, kateremu je bila poverjena posebno naloga, da stalno in za vse čase mesto hospicia osnuje cerkveni zavod za izobraževanje mladeničev iz hrvatskih provincij, ki so imele pravico do hospicia.

(Pride še.)

PODLISTEK

PRESVETLEMU IN PREOSVEŠTENEMU GOSPODU

JULIJU DROHOBECKI

VLADIKI KRIŽEVSKEMU

O NJEGOVEM PRIHODU

V RICMANJE

NA DAN SV. IMENA MARIJE DNE 15. SEPTEMBRA 1901.

Slava Ti, ki prihajaš v Ime Gospodnje! Ps. 118., 26.

Duševni dan je prišel nam, Brežani!
Radostno gledajo sem dol nebesa;
Objema sladostrastje nam telesa,
Hlapi nebeški duh po tej-le strani.

O res da! Pravoverni vsi Slovani
Blagotno vpirajo na nas očesa;
Edinstva čut jim nade pne peresa;
Celitelj vstani črnej našej rani!

Kde, kaj? — Naslednik svetega Metoda,
Izbrani naš vladika z nami slavi
Jezikom našim večnega Gospoda.

Usmiljeno z družino Bog ljubavi
Le sem to zadovoljnost zre naroda
In svoje blagoslove naj ostavi!

Blazen.

Spisal Guy de Maupassant; prevel Radi.

Nisem imel časa veseliti se tega pogleda, kakor bi hotel sam. Kako divno odteka biku kri!

In potem sem se vedel kakor resničen, pravi morilec; opral sem skarje, opral si roke, zlihl sem vodo skozi okno, nesel sem truplo v vrt, da bi je zakopal.

Zagrebel sem je pod malinjakov grm, nihče ga ne najde več. Vsakidan pojem jagodo od onega grma. Res, krasno je človeško življenje, ako je znaš živjeti!

Moj sluga Janez je plakal, misle, da je njegov čizek ušel. Kdo bi sumil na-me?!

25. avgusta. — Človeka moram umoriti, moram...

30. avgusta. — Dovršeno je. Ah, saj je vse skupaj malenkost!

Sprehajal sem se po gozdiču v Vernes in nisem mislil nič, popolnoma nič. Prišel mi je nasproti otrok, mal otrok, ki je jedel baš kruh s sirovim maslom.

Vstavil se je in me opazoval nekoliko časa, potem pa me pozdravil:

»Dober dan, gospod predsednik!«

Tedaj se mi je pojavila misel, da bi ga umoril?

Vprašal sem ga:

»Kaj si sam, otrok moj?«

»Da, gospod!«

»Popolnoma sam v gozdu?«

»Da, gospod!«

Poželenje, da bi ga umoril, me je opijanilo, kakor da bi se napil alkohola. Blizal sem se mu počasi. Zagrabil sem ga za vrat... pritiskal, pritiskal sem z vso močjo!

Gledal me je začudenimi očmi! Kakšne oči! Popolnoma okrogle, globoke, svitle in divje. Še nikoli nisem bil tako razburjen: a le malo časa!

Moje pesti je držal v svojih drobnih ročicah, njegovo telo se je zvijalo, kakor pero nad ognjem. In ni ga bilo več red smrtniki!

Moje srce je bilo kakor srce onega ptiča, truplo sem vrgel v jarek in je pokril z listjem.

Potem sem šel domov in sem dobro jedel.

Saj je malenkost vse to! Zvečer sem bil dobre volje in vesel; bil sem na večerji pri prefektu, kjer sem bil jako duhovit.

A krvi nisem videl! Vendar sem zadovoljen.

30. avgusta. — Truplo so našli, iščejo morileca. Ah, ah!

1. septembra. — Aretirali so dva potepuha, dokazov ni!

2. septembra. — Stariši so bili pri meni in so plakali. Ah, ah!

6. oktobra. — Ničesar niso izvedeli,

najbrže ga je umoril kak malovrednež, ki se klati po okolici, ah, ah! — Ako bi videl kri, mislim, da bi bil miren.

10. oktobra. — Poželenje po umoru tiči v meni; nadleguje me kakor ljubezenska strast dvajsetletne mladeniče.

2. oktobra. — Še enega. Po zajutruku sem se sprehajal ob reki in prišel k ribiču, ki je spal pod neko vrbo.

Bilo je opoludne. Kakor nalašč je bila v bližini lopata zabodena v polje. Izdril sem jo iz zemlje, šel k spečemu ribiču, vzdignil jo kakor meč in odsekal z enim udarcem ribičevo glavo od trupla. Oh, ta pa je krvavel! Rudeča kri je curljala iz glave in odtekala polagoma v vodo. Potem sem odšel. Da bi me videli! Ah! Ah! Interesanten morilec, kaj ne?

25. oktobra. — Ribičev umor vzbuja občno pozornost; obdolžujejo njegovega nečaka, ki je ribaril z njim.

26. oktobra. — Preiskovalni sodnik zatrjuje, da je nečak morilec; in vsi meščani mu verujejo. Ah! Ah!

27. oktobra. — Nečak se brani slabo, jako slabo! Češ, šel je v vas po sira in kruha. Celó prisegel je, da so v njegovi odsotnosti umorili njegovega strica. Toda, kedo naj mu veruje?

28. oktobra. — Nečak bi skoro priznal, toliko ga mučijo in nadlegujejo! O, pravica, kje si!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 14. septembra 1901

Deželnozbornske volitve na Kranjskem.

Sedaj je definitivno znan izid v kmečkih občinah. Tak je, kakoršujega je bilo pričakovati: katoliško-narodna stranka je zmigala na vsej črti; napredna stranka si je priborila, oziroma ohranila le jeden mandat od dveh, ki jih je imela popred. Od nje kandidatov je izvoljen jedino Ivan Božič. Na zmago tega poslednjega smo tudi računali in bili le obžalovali, da ni prišlo do te zmage. Mi konstatujemo to naravnost in odkrito; pa ne, da bi hoteli s tem posezati v volilni boj ali se v tem boju postavljati na to ali ono stran, ampak razlog, da z zadoščenjem pozdravljamo Božičevo izvolitev, je drug, resen, ki je v zvezi z jednaim od najnevarnejih in pogubnejih pojavov, ki izvirajo iz nesrečnega domačega boja, ga spremljajo in degenerirajo naše politično življenje. O tem pojavu bo treba enkrat govoriti resno, kategorično, da se oni, ki greše, ne bodo mogli izgovarjati, da se niso zavedali nevarnosti in pogubnosti svojega početja. In mi bomo govorili to besedo, ker nam rodoljubna dolžnost veva tako. Pa naj bo tudi zamera — na vseh straneh! Ali govorili bomo — po volitvah. Ker, ako bi govorili sedaj, bi se nam gotovo očitale nameni, kakoršnjih nimamo. Le namigniti hočemo za danes — za one, katerim zadoščaj namigljaji — zakaj z zadoščenjem beležimo izvolitev Božičevo. V nesrečnem boju na Kranjskem so se ljudje popolnoma odvadili misliti na to, da je deželni zbor Kranjski jedini deželni zbor, ki ga imamo Slovenci v svojih rokah, da je torej reprezentacijski parlament naroda slovenskega! Tega momenta stranke absolutno ne bi smele puščati izpred oči, ko izbirajo može, katere mislijo poslati v ta deželni zastop, ki bi mogel in moral biti eminentne važnosti za ves narod! Če pa res hočemo, da se deželni zbor naše osrednje pokrajine povsipe na to pripadajočo mu višino, morajo sedeti v njem le taki može, ki so — poleg tega, da so pripadniki te ali one stranke — tudi politiki sploh in politiki z narodnimi idejmi še posebej. V vipavsko-idrijskem okraju pa je katoliško-narodna stranka se svojo kandidaturu skoro demonstrirala proti nazoru, kakor smo ga povdarili mi glede višine, na kateri naj bi stal deželni zbor. Na svidenje po volitvah o tem predmetu!

Morda bo zanimalo čitatelje, kako je reški »Novi list« preludiral tem volitvam. Pisal je v zaključek svoje tozadevne vesti: . . . A narodno načelo, kateremu na Kranjskem grozi največa nevarnost, umaknilo se je pogaženo je . . . Danes so volitve. Kolovodje te borbe so nam nudili grdih prizorov; danes bomo videli, kdo fiktivno zmaga, ker, kakor smo rekli, fiktivno zmago izvojujejo kranjski Nemci! Skrajni čas je, da se temu nezdravemu pojavu med brati Slovenci stori kraj z istotako odločnostjo in energijo, s katero se tu izvaja zlo in širi razdor. V to ime vsakdo upira oči v tržaške Slovence, ki soka korporativci, da dokažejo in pokažejo bratom, da ta žalostna vojna in slepa mržnja vodi do skupne propasti vseh, ne samo na kulturnem, ampak tudi na ekonomskem polju!

15. novembra. — Imajo važne dokaze proti nečaku, ki bi imel podedovati stričvo premoženje. Jaz bom vodil sejo!

25. januarja. — Na smrt! Na smrt! Obsodil sem ga na smrt! Ah! Ah! Ah! Pristav je govoril kakor angelj. Ah! Še enega! Prisustvoval bom eksekuciji!

10. marca. — Dovršeno je! Danes zjutraj so ga umorili. Umril je jako lepo! Jako lepo! In to je bilo moje veselje. Kako lepo je, ko odrezajo človeku glavo. Kri je tekla kakor valovje! kakor valovje! O da bi mogel, kopal bi se v krvi. Kak užitek bi bil to: leči se v kri, oprati si s krvjo glavo in obraz in ves rudeč zopet vstati, ves rudeč! Ah, da bi le mogel!

Sedaj bom čakal, saj lahko čakam. Saj bi me lahko zalotili — — — — —

Rokopis je inel še mnogo stranic, toda brez važnejših stvari.

Zdravniki, ki so prečitali ta rokopis, menijo, da je na svetu več takih, ki so baš tako spretai in grozni, kakor ta zverina.

(Zvršetek.)

Nemške stranke med seboj. Vsi nemškoliberalni listi in listi nemških nacionalcev, to je takomenovane Pradejeve ljudske stranke, se zaganjajo proti volilnemu oklicu Schöenererjeve vsenemske stranke, kateri očitajo, da nje proglas nima drugega namena, nego — lov na mandate. Ti listi trde, da je popolnoma izključeno, da bi Nemei na Češkem — kakor zahteva vsenemski proglas — zamogli ponemčiti tamošnje Čeha, ki so v večini. Nezmislina da je trditev, da bi se moral nemški narod odločiti: ali se ima pustiti počešiti, ali pa hoče on ponemčiti Čeha, ker v sredi da se nahaja še tretja pot in ta je: ne pustiti se počešiti, ako jih ni mogoče drugih ponemčiti.

Vsenemci da obljublajo nemškemu narodu več, nego mu morejo dati, kar da kmalu provzroči grozno razočaranje.

To bi bilo vse prav in lepo, ako bi bilo iskreno in ne tako hinavsko, kakor je v resnici. Dokler je bila ost vsenemske politike obrnjena le proti Slovanom, niso imele druge nemške stranke niti besedice graje za nasilno postopanje Schöenererjancev, temveč so jim dajale še moralno pomoč; sedaj pa, ko so se Vsenemci zagnali, da poderejo druge nemške stranke, sedaj, ko je že prepozno, so začele iste reagirati. Motili bi se pa, ako bi hoteli tem strankam verjeti, da so se res odrekle pol. germanizovanju. One jo marveč — to je gotovo — odobrujejo slej ko prej, le jezi jih, da jim Schöenerer v ime te politike hoče odjemati — mandate. Ako druge stranke očitajo Vsenemcem, da jim je le za lov na mandate, pa je ravno tako res, da je ves odporni boj ki ga te stranke bijejo proti Vsenemcem, zopet le boj za ohranitev mandatov!

Prav se jim godi! V najhujših borbah proti Slovanom so sledili Schöenererju kakor kakemu generalissimu; naj se mu pokore še sedaj, ko gre za deljenje nemških mandatov!

Sestanek cara Nikolaja z nemškim cesarjem. Včeraj popoldne sta se oba vladarja poslovila na yahti »Standard«, na kar je Viljelm odplul v čolnu na svojo yahto »Hohenzollern«. Car je potem odplul proti Kielu, kjer ga pričakuje carica. Cesar Viljelm pa je odpotoval proti Neufahrwasser. Ob njegovem prihodu v pristanišče so obrežne baterije pozdravile cesarja Viljelma.

Smrt Imbriana. Iz laškega parlamenta izginila je jedna najmarkantnejih in nam dobro znanih prikazni; v San Martino di val cardina je umrl znani laški irredentiar najhujši in najdoslednejši sovražnik naše monarhije: poslanec Matej Renato Imbriani. Pokojnik je bil rojen leta 1843 v Neapelju. Ni imel morda niti jednega govora v parlamentu, da ne bi bil jasno kazal svojih irredentističnih teženj.

Imbriani je bil v tesnih zvezah z našimi primorskimi irredentisti ter so se ravno v njegovih rokah plele niti, ki spajajo Trst z Rimom. On je bil utelesnjena irredentistiška ideja — torej ideja odtrganja obmorskih pokrajin od naše države in priklopljenja istih h kraljestvu italijanskemu, ideja, sovražna integriteti monarhije Habsburgov. In mož — to mu treba priznati v čast — je bil odkrit in vztrajen propagator te ideje.

O smrti takega odkritega irredentista sovražnika naše monarhije, pa pošilja oficijelna Italija, zaveznica iste Avstrije, kateri je bil pokojnik največi sovražnik in kateri je bil rad odtrgal nekaj pokrajin, najprisernejše sožaljne brzojavke po ministerskem predsedniku Zanardelliju. Takega moža proslavlja in povzdiguje v deveta nebesa isti »Piccolo«, ki baje dobiva — in dotičnim govoricam se še ni oporekalo od poklicane strani — podporo od avstrijske vlade. . . .

Pa recite, da ne živimo v državi neverjetnosti in absurdnosti!

Atentat na Mac Kinleya. Stanje predsednika Mac Kinleya se je silno shujšalo. Vzrok temu je baje dejstvo, da so mu zdravniki prehitro dali trdih jedi, katerih slabi želodec ni mogel prebaviti. Bolnik se nahaja sicer pri zavesti, vendar so zdravniki izgubili vsako upanje, da ga rešijo. Brzojavka, ki je bila odposlana včeraj ob 5. uri popoldne, naznanja, da predsednik Mac Kinley umira. K postelji umirajočega prišli so soproga, brat, drugi sorodniki in predsednikovi intimni prijatelji.

Ta vest o nepričakovanem obratu na zlo je provzročila na newyorški borzi rapidno padanje kurzov.

Vojna med Kolumbijo in Venezuelo. Venezuelska vlada je zaplenila vse trgovinske parnike, ter jih uredila za državno

službo, istotako se polasča v vojne svrhe vseh konj in mezgov, ki jej prihajajo pod roke. Vse ječe so prenapolnjene, ker aretirajo vsakogar, ki se v najmanjšem pregreši proti izdanim poveljem.

Tržaške vesti.

Odbor polit. društva »Edinost« bo imel danes v soboto ob 8. uri in pol svojo sejo, v katero so vabljeni odborniki in namestniki.

Kako se delajo najivne! Tudi »Trieste« si je te dni glavo ubijal radi madjarskih trobojnic, katerih — ni bilo o spuščanju v morje vojne ladije »Arpád«. Glavo si je namreč ubijal, kako bi potolažil »Piccolovo« gospodo. Kako nedolžno odgovarja »Piccolovi« retriminaciji radi nenavzočnosti madjarskih trobojnic! Dokazuje mu z vsemi mogočimi dokazi opravičenost take odredbe in je pisec dotične notice gotovo z zadovoljnostjo odložil pero, v svesti si, da je jedenkrat pošteno posvetil svojemu nasprotniku. »Piccolovi« uredniki pa so se tej notici gotovo istotako pomilovalno posmehovali kakor smo se mi. In kako bi se ne! Beschwiehtigungshofrati pri »Trieste« se delajo namreč, kakor da je bil irredentiarjem res le do madjarske zastave. Kakor da ne bi vedel ves svet, da laške irredentiste madjarska trobojnica briga, kakor taka, ravno toliko, kakor zastava kake srednjeafriške zamorske države. Lepo vas prosimo, kakor da ne bi vedeli, da Italijanom je šlo zopet jedenkrat le za to, da bi videli barve italijanske države, torej — za irredentarsko demonstracijo.

Je-li to socijalistično? Naš poročevalec nam piše: Zadnji čas smo bili primorani, da smo zopet enkrat nastopili proti tržaškim lažiosocijalistom in smo to storili res — precej odločno! Krivda na tem pa ni naša, ampak onih »sodrugov«, ki na najin-famnejši način sramoté našo narodnost in nje narodne svetinje.

Naše nastopanje je menda grozno razgrela rudečo nprav naših »sodrugov« in so (ob pomanjkanju boljega) začeli stikati za onimi, ki pišejo za »Edinost«, braneci narodne svetinje pred izdajalci!

Nekega večera sem bil šel po ulici Molin piccolo; kakor poročevalec moram namreč hoditi okolo, da prinesem domov kaj novega! Pred mano sta šla dva mladeniča, ki sta obudila mojo pozornost s tem, da sta se razgovarjala nekako — zaupno!

Prišedši blizo nju sem slišal sledeče: »Ti h . . . i nas mesarijo, kakor da smo kaki briganti! To dela tisti iz te ulice (Mollia piccolo), ki pozna vse razmere, ker zahaja med delavce in gospodo. Vse mu verjamejo, kakor bi bil sam evangelij v njem! Ako se nam posreči uničiti tega — smo dobri!«

To mi je zadostovalo! V strahu, kakor vedno (!), sem zaostal tikom za svojimi preganjalci!

Mene bi hoteli torej — uničiti! To da je socijalistički! Revnega človeka, ki poštenim delom služi kruh sebi in svojim otročičem! Uničiti! To je orožje njim, ki vedno valjajo humaniteto po ustih! Pfui! Sram jih bilo!

Kar se tiče mojega »evangelija«, bi prosil sodruga, naj me, ako morejo, pobijajo z mečem uma! Osebnost uničevanje ni bilo še nikdar argument — za pošteno stvar. Njihova jeza jih izdaja. Čitatelji, sodite! Sicer pa: z uničevanjem ne pojde tako naglo; sem precej trda kost. Izjavljam torej, da se ne bojim nobenega sovražnika in bil isti tudi kakov eksaltirani »sodrug«!

Kako umevajo naši socijalisti pojmo narodne enakopravnosti! Iz tržaškega tehničnega zavoda (Strudthoff) nam poročajo, da se nahaja tam nekaj zelo usiljivih socijalističnih agitatorjev, ki hočejo vsakogar, kogar so dobili v pest, z lepa ali z grda privabiti v svojo flikarsko zadrugo. Tako je namreč najprecizneje označena naša tržaška socijal-demokratična stranka, ker je itak njen viši duhoven Ucekar nedavno, v Miljah, izrečno izjavil, da on smatra pravim socijalistom le onega, ki plačuje flike. Tem psevdopostolom socijalistične ideje uhajajo »ščavi« tako gladko iz ust, kakor najhujšemu laškemu narodnemu zagrižencu. Posebnega priporočila sta pa vredna »sodrug« Krebelj in Sparosich ter ju priporočamo flikarskemu vodstvu, naj jima podeli zlato svetinjo, oziroma veliko »fliko«, za nevenljive zasluge, ki sta si jih stekla za — profaniranje socijalne ideje.

Tudi neki flikarski katekizem prodajata okoli po 7 avč. komad. »Ščavi«, »camorra

ščavi« in pljunki so tem modernim herojem najizdatnejša agitatorična sredstva.

Sparozieh (recte Sparozič), rojen dalmatinski Hrvat ne spregovori besedice v svojem materinem jeziku, niti če bi ga imeli obesiti!! Njegovo socijalistično načelo je to, da tu v Trstu moramo govoriti laški, ne pa »ščavo«. Ako kdo noče postati flikar, prete mu, da izgubi delo itd. itd. v nezizmernost.

B.

(Op. ured. Na zgornji dopis, došel nam iz delavskih krogov, posebno opozarjamo našega neznanega dopisnika v Radovljici, da bo videl, kako naši socijalisti rešujejo vrašanje narodne enakopravnosti. Semkaj v Trst naj pride oni navdušeni socijalist in videl bo kmalu, kako hitro se mu izkadri navdušenje za flikarske bratee, kakor se je izkadilo že marsikateremu drugemu, ko je nekoliko časa bival na naših vročih tržaških tleh).

Neizprosni bodimo! Iz Barkovelj nam pišejo: Že dolgo časa sem opazoval, s kako mržnjo do Slovencev streže soproga prodajalničarja Vattovez svojim odjemalcem. Mislim sem, da so to le redki slučaji. A vsaka mera je enkrat polna in tudi najhladnokrvnejši zgublja slednjič potpljenje. V tem oziru moramo biti strogi, posebno pa nasproti Slovence! Sedaj so minuli časi nekdanje potrepljivosti v narodnih stvareh. Nekdaj smo že prezirali take stvari, a sedaj je to narodni greh, da se kaj takega zamolčuje. Slišal sem že, da nekaterniki niso zadovoljni, ako v Vašem listu grajete tudi manje narodne prestopke, a dotični naj si zapomnijo, da malenkosti tvorijo celoto. Vrnimo se k stvari! Prej omenjena prodajalka zmerja Slovence s »ščavi«. Vedite pa, da ta Italijanka je rojena v popolnoma italijanskem okraju, namreč — v Sežani! Izrazila se je, da njej ne dajejo dobička »ščavi« temveč Italijani. Od Italijanov živi?! Morda od onih par družin, ki so po letu na leto višjih?! Kako pa je po zimi? Da bi ne bilo Slovencev, bi bila šla že Bog ve kdaj na boben. In to ni morda posamičen slučaj, da zmerja Slovence s »ščavi«, kajti odjemalci so mi zatrjevali, da se godi kaj takega skoro vsak dan. Pa da bi le ona! A kakor slišijo otroci svojo mater, tako ravnajo sami. Njena dva otroka, ki prodajata še platno, ne pustita ljudi pri miru, in jih zmerjajo po vzgledu svoje matere. Naj pusti Slovence pri miru in naj vzgaja bolje svoje otroke! Tukaj — v vzgoji svojih otrok — naj pokaže svojo zmognost, katero si je prisvojila v notre-dame. — Njenemu možu pa priporočamo, naj uči ženo, kako naj se vede do svojih odjemalcev — saj je tudi on Slovenec. Barkovljanom pa ključem: »Svoji k svojim!«, dokler se stvari ne poboljšajo.

Vozni red iz Trsta v Rimanje in Boršt. Zjutraj: odhod iz Trsta ob 8.45, dohod v Rimanje ob 9.06. Popoldne: odhod iz Trsta ob 2.30 in 4.50. Nazaj v Trst popoldne: iz Rimanj ob 6.41, iz Boršta ob 9.04 in 9.28 uri.

Nenavadna dolgost fižola. Gospod Iv. Sancin-Kotalj v Škedenji št. 126 ima v svojem vrtu pred hišo med raznimi domačimi pridelki, tudi fižolovo strožje, ki ima dolgost 85 cm. Ta res nenavadna velikost stročja vzbuja med tamošnjimi vaščani in kmeti občeno pozornost. Posebno pa med tistimi, ki se za kmetijstvo količkaj zanimajo. — Kdor se hoče prepričati, naj se potruži v Škedenj št. 126, kjer je tudi gostilna. Tam mu gospod Sancin-Kotalj gotovo drage volje pokaže ta posebni svoj pridelek.

Radi prevelike ljubezni do mačk. 20 letni Karol Konopik in 29-letni Karol Pivoka sta dne 19. avgusta naletela na ulici na težaka Alberta Turkoviča, kateri je pretepal neko mačko. Ker se jima je mačka smilila, počela sta Turkoviča zmerjati, naj pusti žival pri miru. Beseda je dala besedo, na kar so prišle na vrsto pesti in slednjič še — redar. Ta jih je seveda tudi nekaj dobil po grbi in je moral (v svojo obrambo) potegniti sabljo. Oba Karola sta radi te prevelike ljubezni do mačk in radi premajhne ljubezni do ljudi ter premajhnega respekta do varuhov javnega miru prišla včeraj pred tukajšnje deželno sodišče, katero je obsodilo mlajšega Karola na 6-mesečno, starejšega Karola pa na 4-mesečno ječo.

Drobne vesti. Konji z vozom v vodo. Včeraj popoldne je voznik Alojzij Argentin, stanujoči v ulici Giulia št. 52, vozil na pomol S. Križa pri sv. Andreju več zabojev smeti z vozom »Koprophora« v morje. Ker pa je Argentin, odhajaje s pomola, zavozil malo preveč v krog, mu je voz s konji vred zdrknil v morje. Konje so

rešili po velikem trudu še o pravem času, voz pa potegnejo danes iz morja. Konji in voz so last družbe tramvaja.

Žrtve brezvestnih agentov. Ne mine teden, da ne bi pisali o onih nesrečnih, ki so jih zaveli brezvestni agentje za izseljevanje. Ljudstvo gre takim lopovom le prerado na limanice. Včeraj so se kar tri take žrtve — nesrečne družine — povrnilo iz Santosa in Rio. Ti nesrečniki so prišli v Trst s parnikom »Adria«, na katerega jih je tamošnji avstrijski konzul dal ukreati. Iz Trsta jih prevedejo na Reko, ker so vse tri družine madjarske. — Iz Brazilijske pride v kratkem 300 takih zapeljanih ljudi v Avstrijo in vse to po nalogu tamošnjega avstrijskega konzula.

Oj te punice! Isea Travan, 17-letno dekle, bivajoča s svojo materjo v ulici Petronio št. 20, je že 26. m. m. ubegla svoji materi, ne da bi jej bila kaj povedala, kaj misli. Uboga mati je bila v velikih skrbih za svojo edino hčerko. Pisala je vsem svojim sorodnikom, bivajočim izven Trsta, ali od nikoder ni bilo glasa o ubegli deklini. No, po velikem trudu in poizvedovanju je vendar doznala, da se njena hčerka nahaja v Rovinju. Včeraj je na policiji ovadila hčerkin beg in prosila, da redarstvena oblast napravi potrebne korake, da se jej hčerka povrne.

Dražbe premičnin. V poned., dne 16. septem. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Korzo 2, rokavice, svilene pihaljke; ulica Media in ulica dell' Istituto, kočije in konji; ulica dei Pallini 6, hišna oprava; ulica Giulia 14 A, hišna oprava; ulica Altana 4, hišna oprava; ulica Vicolo Officina 4, zrealo in platno.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18.4. ob 2. uri popoldne 22.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.2. — Danes plima ob 9.13 predp. in ob 8.51 pop.; osea ob 2.55 predpoludne in ob 3.7 popoldne.

Čitalnica pri sv. Jakobu. Polpisan vabim vseh, ki se zanimajo za našo toli željno pričakovano Čitalnico, na ustanovi shod, ki se ima vršiti v prostorih »Delavskega konsumnega društva pri sv. Jakobu«, ulica Concordia št. 1. A. jutri v nedeljo ob 4. uri popoldne. Glavni točki vsporeda sti vpisovanje udov in volitev odbora.

Iz pravil podajam, da lahko pristopajo kakor udje posamične osebe s vstopnino 50 stotink in mesečnino 30 stotink; ali pa oče z družino z vstopnino 1 krone in mesečnino 50 stotink.

Čitalnica ima svoje prostore v »Slovanskem domu« na trgu sv. Jakoba št. 3. v prtiljžu. Vse drugo pojasniti na shodu.

F. Rakuša.
Telovadno društvo »Tržaški Sokol« naznanja svojim členom in prijateljem telovadbo, da se prihodnji teden prične zopet redna telovadba v raznih oddelkih in društveni telovadnici v ulici Coroneo št. 15; in sicer:

Za gojence vsako sredo in soboto popoldne; za mlajši oddelek od 3—4, za starejše in izurjenjše pa od 4—5.

Za mlajše brate vsaki torek, četrtek in soboto zv. od 8.—10. Telovadba za starejše brate in za ženske pa se prične s 1. oktobrom in sicer v sporazumno določenem času. Vpisovanje novih členov vsprejema se ali pismeno na odbor, ali pa vsakokrat v gori določenem času. Na zdar!

Nekaj pevcev društva »Kolo« pridele jutri popoldne izlet v Riečanje. Odpeljejo se ob 2. uri s kolodvora državne železnice.

Vesti iz ostale Primorske.

× Glasovitega Krstiča prijateljstvo je grozno drago za vsakogar, komur je nemila usoda naklonila to — srečo! Krstič je uverjen, to je menda njegova fiksna ideja, da prijateljstvo prva naloga je ta, da hranijo njega, Krstiča. Da bi si mož služil sredstva za življenje, taka misel se mu vidi naravnost absurdna. Jedna teh žrtev Krstičevega prijateljstva je od nekdanj posestnik Stirna na Voloskem. Od tega moža je Krstič že dni vnovič zahteval 3000 gold. G. Stirn pa je bil — ni čuda — teh »špaso«, to je: Krstičevega prijateljstva sit in je menil, da ga to prijateljstvo stane že 4000 gold. To da je že dovolj. Ali mož ni poznal

Krstiča! Ta-le tudi ne pozna »špaso«. Najprej je Krstič zabrusil Stirnu v obraz: če mu že noče »posoditi« onih 3000 gold., pa naj mu vrne ona 2½ tisočaka, katera mu je — dolžan!! Stirn dolžan Krstiču! —

Potem pa je začel Krstič plačevati vse od Stirna prejete dobrote s tem, da je začel s stoli mahati po svojem dobrotniku in ga praskati z nohti. Tako se je godilo v kavarni v Voloskem. To je tako zopet mala črtica iz značaja in morale — njega, ki za Judežev denar zavaja svoj rod.

× Trgatev v Dalmaciji. Iz Vodice v Dalmaciji nam javljajo, da se trgatev tamkaj prične dne 16. t. m. Grozdje je jako lepo in zdravo. Lahko se kupi v grozdju, moštu ali pa cedju in sicer črno, belo ali pa rdeče. Kdor bi želel kupiti, je najbolje, da se obrne do tamošnjega županstva.

× Nov hotel v Lošinj. Ustanovilo se je delniško društvo domačih in tujih kapitalistov, ki hoče v Lošinj zgraditi velik hotel v vrednosti 350.000 gold. Delnice bodo po 1000 gold. Čim naberejo glavnic 100.000 gold., počnejo z gradbo novega hotela.

Vesti iz Kranjske.

* 40-letnica. Župnik pri sv. Jakobu, v Ljubljani gospod kanonik Ivan Rozman je slavil včeraj 40-letnico svojega delovanja v tej župniji. Jubilar je v 70 letu svoje dobe. Sinoči so mu hvaležni župljani priredili serenade in bakljado.

* Suspendiran je, kakor poroča »Slovenec«, od vseh cerkvenih opravil duhovnik ljubljanske škofije, Ivan Bezeljak. Bil je na umu bolan, volstvo deželne blaznice pa ga je sedaj izpustilo iz blaznice.

Vesti iz Štajerske.

— Umesten opomin. »Domovina« piše: 700 romarjev iz radgonskega okraja je obiskalo v nedeljo božjo pot Mariatrost pri Gradcu. Naj bi slovensko ljudstvo rajše hodilo v slovenske kraje, kjer imamo tudi sloveče romarske cerkve, na božjo pot, n. pr. k čudodelni podobi Marija Pomagaj na Brezjah, na Bled na Gorenjskem ali pa k sv. Višarjem. Tako bi videli lepo sosednjo Kranjsko, in naš denar bi ostal mej slovenskimi rojaki.

— Orglarska šola v Celju se otvori s pričetkom novega šolskega leta.

— Grozna nesreča na Muri. Iz Veržeja poročajo, da se je tam blizu na Muri prigodila grozna nesreča. Na brodu čez Muro se je vozil neki brusar. Otroke in prtljago je pustil mož na vozu, ki je bil tudi na brodu. Ko je bil brod na sredi Mure, sta postala konja nemirna. In ker je bil brodar pozabil od zadej zapreti brod, je voz zdrknil v morje in potegnil konja za seboj. Konjema so hitro porezali vrvi in ju rešili, voz pa je padel v reko z — otroci vred. Brusi so se pogreznili, blazine in druge stvari so plavale po Muri. Mož in žena sta v obupu skočila v vodo za otroci in res se jima je posrečilo rešiti jih, izven najmlajšega — 8-mesečnega otročiča, ki se je utonil.

— Urednik »Slovenskega Gospodarja«, duhovnik Anton Korošec, (katerega je, kakor smo že poročali, bivši odgovorni urednik tega lista, tisti Avgust Janša, izdal, da je (Korošec) avktor nekega inkriminiranega članka) je bil od porotnikov spoznan krivim in mu je sodišče prisodilo šest tednov zapora.

— Lep učitelj. Neki učitelj, ki se vrhu vsega še imenuje Matevž Kresnik, se je nekega dne meseca julija tako spozabil, da je neko slovensko damo z okna doli zmerjal z »windisches Luder«. In ko je dama vprašala, da li res misli njo, je psoval dalje: »Vlačuga drži — gobec«. Za vse to evetje iz vrst nemške kulture mu je sodnik prisodil pičlo plačilo v obliki 10 K globe ali 24 ur zapora!! — In takim — ne bodi dovoljena prava beseda! — se naša mladina izroča v — vzgojo!

Brzjavna poročila.

Dežalni zbor istrski.

KOPER 14. (P.) Danes sem šel preko Kopa v Trst in ker mi je ostajalo par ur časa, šel sem v dež. zbor istrski. Preskrbel sem si vstopnico za »gosposko« galerijo, a ko sem prišel na galerijo, znašel sem se med ljudmi, ki sicer nosijo gosposke suknje, a so pravi sestavljalji slavnoznane ko-

perske fakinaže. Poročilo dobite gotovo iz druge roke, a jaz se hočem omejiti na utise in dogodke, katere sem doživel v tem slavnoznem zboru v eni uri in pol.

Ko je Campitelli otvoril sejo, čitali so razni poročevalci svoja poročila o nekaterih fondih. (Čitali so tako tiho, da sem le s težavo razumel, da se govori o nekkih fondih.) Dokler so govorili italijanski poročevalci, bilo je vse mirno. Tu pa je vstal dr. Dinko Trinajstić in zaprosil za besedo. Komaj je spregovoril: Visoki sabor! dvignil se je glasoviti Bennati, kar je bilo menda dogovorjeno znamenje. Fakini v gospodskih hlačah so začeli kašljati, ropotati itd. Mene je pograbila sveta jeza. Vstal sem in odšel na doljno galerijo. Mej tem, ko sem prišel okoli z gornje na doljno galerijo, je dr. Trinajstić nehal govoriti.

Zopet vse mirno. Gornja galerija se je začela polagoma prazniti. Nekateri z gornje galerije so prišli na doljno. Ko je začel govoriti Mate Trinajstić, vzdignili so se večinoma člani večine in začeli ropotati. Ker je bila gornja galerija skoro prazna, začela je doljna — bilo je par mlečnozobih smrkolinov — kašljati, žvižgati itd. Predsednik se ni zmenil! Jednako se je ponavljalo, ko je govoril M. Mandić! Jaz sem se parkrat obrnil proti razgrajajočem ter jim zaklical: kultura! Bilo je še hujše! Sploh: ena ura in pol, katero sem preživel v tem zboru, me je uverila, da — tu dela galerija, kar hoče, da je izključeno, da bi zamogli naši zastopniki v tem zboru kaj doseči, dokler bodo take razmere!

Zato bi bilo moje vprašanje: Kaj, ko bi se zbralo na vsako sejo par sto naših mož iz okolice, pa da bi lepo se svojo navzočnostjo brzdali tiste slavne razgrajaje?

Predsednik Zjedinenih držav umrl.

BUFFALO 13. (B.) Privatni tajnik predsednika Mac Kinley je ob 5. uri 35 min. popoldne priobčil nastopno. Po nazoru zdravnikov je stanje predsednikovo resno; isti je skrajno obnemogel, dali so mu inhalacije kisika a reagira jako slabo na uporabljena sredstva.

BUFFALO 13. (B.) 5. ura 48 minut. Rodbino predsednika so poklicali k smrtni postelji. Zgubljena je vsaka nada.

BUFFALO 13. (B.) 6. ura 30 minut zvečer. Predsednik ne reagira več na uporabo kisika. Došli so sorodniki, člani vlade in osebni prijatelji Mac Kinleya, da se poslove od predsednika. V sobo so prihajali posamično.

BUFFALO 13. (B.) 7. ura 36 minut zvečer. Mac Kinley je pal v nezavest, ki je trajala do 7. ure 50 min.; potem je prišel predsednik, pod uplivom oživljajočih sredstev, zopet k sebi in je želel videti svojo soprogo; ista je takoj prihitela k smrtni postelji.

9. ura 20 min. zvečer. Predsednika Mac Kinleya ohranjajo pri življenju le z velikimi težavami in uporabo kisika.

9. ura 27 min. zvečer. Zdi se, da je zavest zginula definitivno. Ko ima še kakov jasen moment, tolaži Mac Kinley svojo soprogo.

9. ura 35 min. zvečer. Dr. Mynter naznanja, da predsednik konečno obleduje, da njegovo telo postaja mrzlo in da je srčno žilo komaj še čutiti. Predsednik da utegne živeti k večjemu še do 2. ure popoldne.

9. ura 50 min. zvečer. Rabo kisika so zaustavili za nekoliko časa. Predno je Mac Kinley konečno zgubil zavest, se je še poslovlil od soproge. Okoli stoječi so še čuli besede: moj Bog tebi. Malo poprej je Mac Kinley prosil zdravnike, naj ga puste umreti.

10. ura 59 minut zvečer. Nogi Mac Kinleya sti že dlje časa mrzli, predsednik leži v nezavesti uže nad dve uri.

11. ura 7 min. zvečer. Dr. Burney izjavlja, da predsednik more živeti še nekoliko ur, dasi komaj diha.

BUFFALO 14. (B.) Predsednik Mac Kinley je umrl ob 2. uri popoldne.

BUFFALO 14. (B.) Pred glavno policijsko stražo, kjer imajo zaprtega Czolgosza je zbrana velikanska množica. Velik oddelek redarjev straži hišo. Pripravljena sta dva polka za slučaj, da bi množica hotela naskočiti policijsko stražo.

Dogodki v Kitaju.

YOKOHAMA 14. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Kisajski poslanik v zadoščenju Natung, je bil danes vsprejet v avdijenci od cesarja. Prečital je noto, v kateri je označen namen poslanstva, na to je izročil cesarjevo pismo, ki izreka obžalovanje na smrti kancelarja japonskega poslanstva v Pekingju ter izraža zahvalo na podpori Japonske za vzdr-

ževanje miru na Vzhodu. Cesar je vsprejel opravičevanje radi umorstva japonskih vojakov ter je izrekel nado, da bo želja Kitaja, da se na Vzhodu ohrani mir, trajna.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1, druga podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kormiu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške no meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovjajo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki izbori pohištvo vseh sogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žime za patno, razne tapcarije itd. Daje tudi na obrok.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradniški krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstropje priporoča častiti gospodi svojo izborno zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan. Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

Pozor stariši! Snažno zakrpani čevlji prihranijo nove, kar popravlja prav točno in po nizki ceni vratar hiše št. 3, na trgu S. Giovanni, tik lekarna Leitenburg.

V najem se odda

hiša in kréma z velikim hlevom, ležeča v Lokvi ob skladovej cesti, eventualno nekoliko zemljišča. Več se poizve pri upravi »Edinosti«.

Anton Baretto

sodar

TRST — Viccolo Cieco št. 4. — TRST

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v zalogi staro in novo vinsko posodo od 20 litrov višje. Izgotavlja vsake vrste posodo in v sodarsko stroko spadajoča dela. Se priporoča rojakom v smislu gesla: Svoji k svojim!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Enega dijaka

sprejme na stan in hrano neka narodna družina v ulici del Torro št. 2, IV. 11. Domači sin stopi letos v IV. gimnazijski razred.

Na prodaj.

Zaradi bolezni v družini se prodaja lepó urejena trgovina. Ista se nahaja sredini mesta in je aktivna.

Naslov pove iz uljudnosti uredništvo »Edinosti«.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA:

Via Tesa,

vogal

Via Limitanea

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapcarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 | Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prev. zi mrlčev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; venec iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pop brithdoneevreg. i

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvo.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11-12 dopoldne in vsaki četrtek od 3-4 popoldne.

Postno hranilnični račun 816.004.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonialnega blaga, delikates in konserv.

Izbora raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbljena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počesčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Podpisana priporoča svojo novo ustanovljeno postavno koncesijonirano

posredovalnico za službe.

Posredovalnica se nahaja na Lipskem trgu (Piazza Lipsia) št. 4 in prevzema posredovanja na službe vseh vrst.

Priporoča se udana

Josipina Jančič.

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

Nova lastnika ravnatelja Berrettini & Cattaneo.

Valikanaki vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja || Plzensko in Kulmbaško pivo.

dobro perskrbljena vsaki čas. || Specijaliteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

Telefon št. 657.

Ob nedeljah in praznikih v legem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Opčino.

Najzmernejše cene. Točno postrežbo vodita lastnika-ravnatelja osebno.

Vsakovrsta pojasnila daje in slučajna naročila prejme gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetju. Kegljišče.

Izvrstna kuhinja dobro preskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.

Vdobja se v vseh lekarnah, mirodilnicah, parfumerijah in enakih prodajalnicah.

Florijan Gugmayerjev

Vdobja se v vseh lekarnah, mirodilnicah, parfumerijah in enakih prodajalnicah.

GUGI

kemično suha voda

za izpiranje madežev

Skrivnost kemičnega izpiranja

madežev na oblekah!

V mojem zavodu za kemično pranje na najmanj 10.000 volnenih, baržunastih svilenih oblekah in onih iz Kamgarna natančno preskušano odpravi v eni minuti vse madeže vsled olja od bicikljev kakor tudi vse druge olja, maščobe, petrolej kakor tudi maž od vosov, sosebno pa

vsaki madež brez drgnjenja, brez pranja, brez ščetanja odpravi „GUGI“.

Cena steklenici 80 st. Razprodajalci vdobe primeren odbitek.

Glavni zastop za Austro-Ogersko:

Viljem Mocsari

Dunaj, I.

Nibelungengasse št. 11.

V Trstu ga prodaja: Ignacij Wohl, na borznem trgu 4.

Velika zaloga koles

po najnižjih cenah. Nova kolesa I. vrste od Kron 150-200, vse rabljene kolesa po K 80, 90, 100.

Pneumatiki, dobre vrste K 9.— Cevi K 5.— Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju, najpripravnejši šivalni stroj na roko „The jewel“ šiva vsako snov, debelo ali tenko in tudi najmočnejše sukno in platno. Cela sestava je od železa in jekla, fino poliran, s premenjavo na zobno kolo, šivan-kami, posodico, ključem in potegovalcem vijakov, teža 5 kg. K 18.— SINGERjev za dvojno šev 36.—

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon vzbujajo povsod zbog njegove konstrukcije, dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavalec, 2 dvojna meha z okovi od jekla, odprt klavirijati od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s solo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

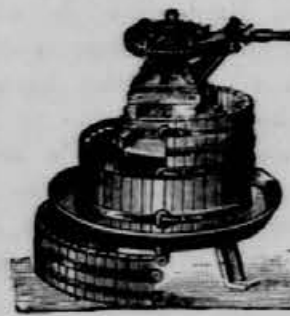
Najnovejše, velika novost!

Fotografični popoln stroj Kr. 3.80 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletne stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno škatljico Kr. 3.80. Velik stroj z objektivom in nestevilnimi potrebnimi Kr 6.— Za zunanje naročbe se zaračuna zaboj 70 vin.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in na drobno in zaloga poljedeljskih strojev

Ljubljana

Dunajska cesta št. 16.

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih poljedeljskih strojev, v prvi vrsti mline in preše za sadje in grozdje najboljšega izdelka; potem gepelje, slamozreznice, mlatilnice, trijerje, čistilnice, pluge (Sistem Sack) in sploh vse stroje za poljedelstvo po najnižjih tovarniških cenah in pod jamstvom za vsak kos.

Nad 200 različnih strojev v zalogi. Točna postrežba.

Ilustrovani slovenski ceniki brezplačno.

Svoj k svojim!

Zaloga obuvala

v ulici Riborgo št. 2.

Pozor okoličani in tukajšnji Slovenci! V moji zalogi vdobite na izbor najcenejše in okusno izdelano obuvalo.

Sprejemam tudi naročbe po meri. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Lovrenc Vodopivec.

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Škednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in za poplave.

Bog i narod!

Peter Rehar, čevljarški mojster.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potomo položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9-12. dopoldne.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
Borovlje (Ferlach) Koroško

priporoča

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov in kalibrov. Znamenite in oestrorelne puške za šibe, risanice, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovanega materiala najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugajajo, sprejemem nazaj, jih zamenjam ali pa povrnen denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadej itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Cene zmerne.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563.
Poštno-bran. račun št. 837.315.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modreci, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno

tinkturo

lekarnarja Piccoli

v Ljubljani

dvornega založnika

Nj. Svetosti papeža

kot želodec krepjujoče in

tek vzbujajoče, dalje kot

prebavljenje in telesno

odprtje pospešujoče sredstvo, posebno onim, ki trpe na navadnem telesnem zaprtju. Razpošilja se proti povzetju v škatljicah po 12 in več steklenic. Crodaja sn v lekarnah v Trstu, Primorskem, Istri in Dalmaciji po 30 stot. steklenično.